

بسم الله الرحمن الرحيم

اقتصاد کلان

تالیف: دکتر نادر مهرگان

استادیار دانشگاه بوعلی سینا

مهرگان، نادر، ۱۳۴۴-

اقتصاد کلان/ تألیف: دکتر نادر مهرگان. - همدان: نورعلم، ۱۳۸۶.

۲۱۴ ص. :جدول، نمودار، مصور.

ویراستار: سیدمحمدحسن مصطفوی

شماره شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۲۸-۱۱-۴

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا (فهرست‌نویسی پیش از انتشار).
کتابنامه: ص. ۲۱۳.

Macroeconomics

ص. به انگلیسی

۱. اقتصاد کلان. الف. نادر مهرگان ج. عنوان.

HB172/5 ۱۳۸۶ ۷الف ۴م

انتشارات نورعلم: همدان- آرامگاه بوعلی-بین‌النهرین-ساختمان روشن-واحد ۵
۰۹۱۲۳۱۷۰۶۴۳
noreelm@yahoo.com

نام کتاب: اقتصاد کلان

تألیف: دکتر نادر مهرگان

ویرایش علمی: سیدمحمدحسن مصطفوی

ناشر: نور علم

چاپ و صحافی: روشن

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۶

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۲۸-۱۱-۴

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

پخش در تهران: کتابیران- ۶۶۴۰۱۷۴۵ -- ۶۶۴۰۹۲۱۸

پخش در همدان: نشر دانشجو ۸۲۷۲۶۳۳

فروش در تهران: روبروی دانشگاه تهران-مجتمع فروزنده-کتابفروشی کتابیران

تقدیم به همسر
و فرزندانم
علی، فاطمه و محمدحسین

مقدمه

اقتصاد کلان از جمله درس‌هایی است که در بسیاری از رشته‌های مهم دانشگاهی در شاخه علوم انسانی تدریس می‌شود. در زمینه درس اقتصاد کلان کتابهای بسیار خوبی در کشور انتشار یافته و از بسیاری از آنها در این کتاب استفاده شده که نام هر یک، در منابع پایانی ذکر گردیده است؛ ولی از آنجا که اغلب کتابهای منتشره در کشور برای دانشجویان رشته اقتصاد تنظیم شده، و جای کتابی که به زبان ساده، اقتصاد کلان را به دانشجویان معرفی کند خالی است. فقدان چنین کتابی، نویسنده را بر آن داشت تا اقدام به تدوین اقتصاد کلان به زبان ساده نماید. بدین جهت، در این کتاب تلاش شده است تا مطالب غامض اقتصاد کلان به زبان بسیار ساده بیان شود. این ساده‌سازی، در ضمن تدریس این درس، به مدتی بیش از ۴ سال به طول انجامید.

مطالب این کتاب برای دانشجویان دوره‌های کارشناسی رشته‌های مدیریت، حسابداری، مهندسی صنایع، اقتصاد و مانند آن و همچنین برای دوره‌های کاردانی رشته‌های فوق الذکر تنظیم شده است. این کتاب مشتمل بر هشت فصل است. فصل اول به قلمرو و اهمیت اقتصاد کلان می‌پردازد. فصل دوم نحوه اندازه‌گیری متغیرهای مهم در اقتصاد کلان را معرفی می‌کند. فصل سوم دانشجویان را با طرف عرضه و تقاضا در اقتصاد کلان آشنا می‌سازد. فصل چهارم با استفاده از الگوی کینزی، نحوه اثرگذاری عناصر تشکیل دهنده تقاضای کل بر درآمد ملی را نشان می‌دهد. فصل پنجم اثر دخالت دولت در اقتصاد کلان را مورد بررسی قرار می‌دهد و دانشجویان را با اقتصاد باز آشنا می‌سازد. فصل ششم نظریه بهره در بازار پول را معرفی می‌کند. فصل هفتم با استفاده از الگوی IS-LM به ارزیابی سیاستهای پولی و مالی در اقتصاد کلان می‌پردازد. در فصل آخر، با بررسی مبادله بیکاری و تورم در قالب منحنی فیلپس، دانشجویان با این مسئله آشنا می‌شوند که در اقتصاد کلان در بسیاری از موارد، امکان دسترسی همزمان به اهداف میسر نمی‌شود.

در مدت زمان طولانی که این کتاب در حال تنظیم بود از مساعدت بسیاری از صاحب نظران برخوردار شدم: دکتر حسین اصغرپور پیشنهادات ارزشمندی برای تنظیم کتاب ارائه نمودند. آقای سید محمدحسن مصطفوی با حوصله، ویرایش فنی و علمی کتاب را به انجام رساندند. آقای حسین ساعی در تنظیم شکلها اینجانب را یاری نمودند. آقای محمدمعین جهانگیر زحمت بازخوانی قسمتی از کتاب را متحمل شدند. خواهر عزیزم خانم حمیده مهرگان با علاقه، زحمت تایپ و حروف‌چینی کتاب را متقبل شدند. و همسر، پشتوانه زندگی‌ام که در مدت طولانی تنظیم کتاب مشوقم بودند. که بدین وسیله از تمامی آنها قدردانی می‌کنم.

در پایان از استادان محترم تقاضا دارم، کاستی‌های احتمالی را یادآور شده و پیشنهادات اصلاحی را برای کاملتر شدن مطالب کتاب به نویسنده به آدرس پست الکترونیکی که در شناسنامه کتاب ذکر شده ارسال نمایند. ضمناً مجموعه‌ای از سؤالات تایپ شده برای آزمون از دانشجویان براساس مطالب کتاب، نزد نویسنده موجود است که در صورت درخواست برای استادان محترم ارسال می‌شود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	فصل اول: قلمرو اقتصاد کلان
۸	۱-۱- تعریف اقتصاد کلان
۹	۲-۱- مدل ساده اقتصاد کلان
۱۱	۳-۱- اهداف اقتصاد کلان
۱۳	۴-۱- تاریخ اندیشه‌ها در اقتصاد کلان
۲۰	پرسش‌های فصل اول
۲۱	فصل دوم: حسابداری درآمد ملی
۲۲	۱-۲- اندازه‌گیری عملکرد اقتصادی
۳۵	۲-۲- برخی محدودیتها در استفاده از حسابهای ملی
۳۶	۳-۲- رفاه و سطح زندگی
۳۸	۴-۲- اندازه‌گیری شاخص قیمت
۴۱	۵-۲- اشتغال کامل
۴۵	پرسش‌های فصل دوم
۴۹	فصل سوم: عرضه کل و تقاضای کل
۵۰	۱-۳- تقاضای کل
۵۵	۲-۳- عرضه کل
۵۹	۳-۳- تعادل در اقتصاد کلان
۶۲	۴-۳- تقسیم اثر بین قیمت و تولید
۶۵	پرسش‌های فصل سوم

۶۷	فصل چهارم: تعیین درآمد ملی در الگوی کینزی: مصرف، پس انداز و سرمایه گذاری
۶۹	۴-۱- مصرف
۷۴	۴-۲- پس انداز
۷۷	۴-۳- سرمایه گذاری
۸۱	۴-۴- درآمد ملی تعادلی در الگوی دو بخشی
۸۹	۴-۵- ضریب افزایش
۹۷	۴-۶- اصل شتاب
۱۰۰	۴-۷- رابطه متقابل بین ضریب افزایش و اصل شتاب
۱۰۰	۴-۸- الگوی تناقض خست و اصل شتاب
۱۰۴	۴-۹- ارتباط الگوی دو بخشی کینزی با الگوی عرضه کل و تقاضای کل
۱۰۷	پرسش‌های فصل چهارم
۱۱۱	فصل پنجم: دولت و تجارت خارجی و تعیین درآمد ملی
۱۱۳	۵-۱- تعیین درآمد ملی در الگوی سه بخشی
۱۲۶	۵-۲- سیاست مالی: شکاف رکودی و شکاف تورمی
۱۳۰	۵-۳- تجارت خارجی و تعیین درآمد ملی
۱۴۰	پرسش‌های فصل پنجم
۱۴۵	فصل ششم: نظریه پول و بهره
۱۴۶	۶-۱- کارکردهای پول
۱۴۸	۶-۲- اندازه گیری حجم پول
۱۴۹	۶-۳- عرضه پول
۱۵۲	۶-۴- تابع عرضه پول
۱۵۳	۶-۵- تابع تقاضای کل پول
۱۵۶	۶-۶- تقاضای پول
۱۵۸	۶-۷- تعادل در بازار پول
۱۶۱	پرسش‌های فصل ششم

۱۶۵	فصل هفتم: تعادل همزمان بازار پول و کالا و سیاستهای پولی و مالی
۱۶۷	۱-۷- تعادل بازار کالا یا منحنی IS
۱۷۲	۲-۷- تعادل بازار پول یا منحنی LM
۱۷۷	۳-۷- تعادل همزمان بازار کالا و بازار پول
۱۸۲	۴-۷- تحلیل سیاستهای مالی و پولی براساس منحنی‌های IS - LM
۱۹۶	پرسش‌های فصل هفتم
۲۰۱	فصل هشتم: تورم و بیکاری
۲۰۲	۱-۸- نظریه‌های تورم
۲۰۷	۲-۸- منحنی فیلیپس
۲۱۰	۳-۸- راهکارهایی برای کاهش تورم
۲۱۱	پرسش‌های فصل هشتم
۲۱۳	منابع و ماخذ
۲۱۴	نماگرهای اقتصاد کلان